

[Ejner Nielsen.]

års periode har været et stigende antal ledige præsteembeder inden for folkekirken. Det fremgår også, at ved udgangen af oktober måned 1970 var der 170 ledige embeder. Religionssociologisk afdeling inden for Dansk kirkehistorisk Institut har i september måned 1969 udarbejdet en prognose, der viser, at antallet af ledige præsteembeder i 1980 vil nå op på ca. 400. Planlægningsrådet for de højere uddannelser har i sin skitse fra juni 1967 peget på, at omlægninger i sognestrukturen sikkert vil føre til øget behov for præster i folkekirken, og det er vel på baggrund heraf, at ministerens forslag om afhjælpning af præstemangelen skal ses.

Ifølge lovforslaget kan der ved kgl. resolution gives personer, der har bestået afsluttende eksamen fra et dansk seminarium, som uddanner lærere til folkeskolen, samt personer, der over for kirkeministeren godtgør at have tilsvarende kundskaber, tilladelse til at søge et præsteembede i folkekirken, og i bemærkningerne til lovforslaget anfører ministeren, at denne ordning må gælde for et ikke alt for kort åremål; det er skønnet, at 10 år må være et rimeligt og passende tidsrum.

Konsekvensen af dette lovforslag kan vel blive — og jeg understreger: kan blive — at tilgangen til de ledige præsteembeder af kandidater med et teologisk universitetsstudium bag sig svigter, og derfor er der to ting, vi gerne ser at man diskuterer i udvalget. Den ene er spørgsmålet om afhjælpning af præstemangelen på længere sigt, og den anden er forholdet mellem oprettelse og nedlæggelse af præsteembeder. Af bilag 1 i betænkningen af 1970 fremgår det, at i 10 års perioden 1959-1969 har tilgangen af præsteembeder oversteget antallet af nedlagte embeder. Da vi er tilhænger af, at præsteembeder med ringe befolkningsunderlag fortsat bør nedlægges, må dette lovforslag ikke medføre, at denne udvikling standses; den bør vel i den foreliggende situation forstærkes.

Med disse bemærkninger vil socialdemokratiet tilsige en velvillig behandling af lovforslaget.

Burgdorf: Hvis man tror, at vores gamle danske folkekirke stadig har kulturel, folke-

lig og åndelig betydning for vort folk, hvis man mener, at det budskab, det evangelium, som denne kirke står som forkynder af, stadig har uvurderlig betydning for det enkelte menneske, ja, så ønsker man de bedst mulige betingelser for, at denne kirke kan virke efter sit formål. Med baggrund i dette kan det konservative folkeparti tilslutte sig det foreliggende lovforslag. Det er ikke med særlig stor begejstring, vi gør det. Vi betragter det som en nødløsning af begrænset varighed, og det gamle ord, at nøden tvinger, gælder også her.

Det faktum, at man i en årrække har konstateret et stadig faldende tal af ansøgere til de ledige præsteembeder, har medført, at der måtte gøres noget. Derfor nedsatte kirkeministeriet i 1969 et udvalg til at finde frem til en acceptabel måde at afhjælpe denne præstemangel på, og på grundlag af dette udvalgs betænkning skabtes det foreliggende lovforslag. Udvalget går også i sin betænkning ind på at konstatere grunden til mangelen på tilgang til de teologiske studier ved universiteterne og mener, at undervisningen her bør ændres i sin form, og professor Børge Diderichsen har givet et udmærket udkast til ændring i præsteuddannelsen.

Det kan godt være, at det teologiske studium i sig selv ikke er attraktivt nok, men jeg tror ikke, at det er den egentlige årsag til den utilfredsstillende tilgang af præster. Jeg tror simpelt hen, at vi bør lønne vore unge præster noget bedre særlig de første år i embedet, hvor de måske sidder med stor læsegæld, bliver placeret i en stor, dyr præstegård og i et vidstrakt landsogn, som kræver, at de skal købe bil for at klare deres forpligtelser som præst. Så sidder de straks i uoverskuelige økonomiske vanskeligheder, som de måske kunne undgå ved at tage et job andre steder, som var bedre aflønnet og ikke krævede de samme investeringer, f. eks. som lærer på et seminarium eller et gymnasium. Jeg tror, her er en af de væsentlige grunde til miseren. Vi må huske, at præster også er en slags mennesker, som ikke lever af ånd alene.

Der har fra forskellig side været rejst kritik af, at lovforslaget bestemmer, at en ansøger skal være fyldt 35 år. Jeg kan ikke